

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการเก็บรวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและ การทำพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและการทำงานพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาชีวิตและการทำงานพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ บนรากฐานพระคริสตธรรม คัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำงานพันธกิจคริสตจักร
2. เพื่อศึกษาชีวิตและการทำงานพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ตามวัฒนธรรม และสภาพที่เป็นจริงที่ได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากชีวิตและการทำงานพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่
4. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชีวิตและการทำงานพันธกิจของ คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ บนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ ซึ่งจะ เป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรอื่นๆ ในประเทศไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ คริสตจักรที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และมีสมาชิกจำนวนมาก

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ เป็นชุมชนของผู้ที่เชื่อวางใจในพระ เยชูคริสต์ ซึ่งมีคุณลักษณะสอดคล้องกับคุณลักษณะ 4 ประการของคริสตจักร คือ การเป็น ประชากรของพระเจ้า พระกายของพระคริสต์ พระวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์ และครอบครัว ของพระเจ้า กล่าวคือ สมาชิกคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ให้พระเยซูคริสต์เป็นสรณะในชีวิต และ ดำเนินชีวิตโดยพึ่งพาในพระองค์ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้า ผ่านการนมัสการ การ อธิษฐาน และการอ่านพระคัมภีร์ ในเวลาเดียวกัน สมาชิกคริสตจักรมีความสนิทสนมกัน

พอสมควร มีการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันและกันในการดำเนินชีวิตและการทำพันธกิจในคริสตจักรและสังคม

สำหรับการทำพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คริสตจักรได้ดำเนินพันธกิจหลักของคริสตจักรอย่างครบถ้วนทั้ง 5 พันธกิจ คือ (1) พันธกิจการประกาศพระกิตติคุณ (2) พันธกิจการสร้างสาวก (3) พันธกิจการสามัคคีธรรม (4) พันธกิจการนมัสการ และ (5) พันธกิจการรับใช้ผู้คนในสังคม การตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มของประชากรกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า พันธกิจของคริสตจักรที่ประสบความสำเร็จ คือ พันธกิจการนมัสการ พันธกิจการสร้างสาวก (ในบางประเด็น) และพันธกิจการรับใช้ผู้คนในสังคม ดังนี้

ก. พันธกิจการนมัสการ

คริสตจักรมีการนมัสการหลายรอบในวันอาทิตย์ และมีการนมัสการในวันอื่นๆ ตามโอกาส การนมัสการมีระยะเวลาที่เหมาะสม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสอดคล้องกับเทศกาลในปฏิทินคริสตจักรไทย มีการเทศนาที่ดี มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ใช้ความสามารถในการรับใช้พระเจ้าในพันธกิจการนมัสการ และคริสตจักรช่วยให้สมาชิกให้ความสำคัญกับการนมัสการและการสรรเสริญพระเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกที่เป็นผู้อาวุโส

ข. พันธกิจการสร้างสาวก (ในบางประเด็น)

คริสตจักรมีความเข้มแข็งด้านคริสเตียนศึกษา มีชั้นเรียนพระคัมภีร์หลายชั้นแยกตามกลุ่มผู้เรียนและความสนใจ สมาชิกจำนวนมากสนับสนุนให้ลูกหลานที่เป็นเด็กเข้าชั้นเรียนรวีวารศึกษา นอกจากนี้ คริสตจักรยังมีกลุ่มย่อยหลายกลุ่มที่ส่งเสริมพันธกิจการสร้างสาวก เช่น กลุ่มอธิษฐานต่างๆ กลุ่มครอบครัว กลุ่มบุรุษ กลุ่มสตรี กลุ่มอนุชนวัยทำงาน และกลุ่มอนุชนวัยเรียน

ค. พันธกิจการรับใช้ผู้คนในสังคม

สมาชิกคริสตจักรทำได้ดีในการสำแดงความรักของพระเจ้าให้กับผู้คนในสังคมผ่านทางชีวิตของตนเอง และคริสตจักรมีกิจกรรมหลายอย่างที่เป็นการรับใช้ผู้คนในสังคม เช่น พันธกิจเรือนจำ การเป็นอาสาสมัครที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค งานคริสตมาสเพื่อผู้พิการและยากไร้ พันธกิจข้าวสารอาหารแห้ง และพันธกิจของคณะทำงานเอกสัมพันธ

การตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มของประชากรกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า พันธกิจที่คริสตจักรต้องพัฒนา คือ พันธกิจการประกาศพระกิตติคุณ พันธกิจการสามัคคีธรรม และพันธกิจการสร้างสาวก (ในบางประเด็น) ดังนี้

ก. พันธกิจการประกาศพระกิตติคุณ

คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มีกิจกรรมที่ตอบสนองต่อพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์หลายประการ เช่น การรณรงค์ให้สมาชิกรักการเป็นพยานและสร้างสัมพันธ์ การจัดหาใบปลิวให้สมาชิกนำไปแจก การจัดมิชชั่นทีมไปประกาศในต่างจังหวัดและต่างประเทศ และการจัดงานประกาศใหญ่ อย่างไรก็ตาม ไรก็ดี สมาชิกคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ไม่ดำเนินพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์อย่างต่อเนื่องเท่าที่ควร เนื่องจากสมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประกาศกิตติคุณ และไม่รู้ว่าจะประกาศพระกิตติคุณอย่างไร

แนวทางปรับปรุงพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณ คือ การจัดการอบรมเกี่ยวกับการประกาศกิตติคุณ การสอดแทรกเรื่องการประกาศเข้าไปในคำเทศนา การสร้างบรรยากาศในการประกาศ และการส่งเสริมให้สมาชิกรู้พระคัมภีร์มากขึ้นเพื่อจะมีความมั่นใจในการออกไปประกาศพระกิตติคุณกับผู้ที่ยังไม่เชื่อในพระเยซูคริสต์

ข. พันธกิจการสามัคคีธรรม

คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มีกิจกรรมที่ตอบสนองต่อพันธกิจการสามัคคีธรรม หลายกิจกรรม เช่น การนมัสการในวันอาทิตย์และในโอกาสต่างๆ กลุ่มอธิษฐาน กลุ่มศึกษาพระคัมภีร์ และกลุ่มสามัคคีธรรมสำหรับคนกลุ่มต่างๆ อย่างไรก็ตาม พันธกิจการสามัคคีธรรมของคริสตจักรทั้งประสบความสำเร็จ และต้องพัฒนาในเวลาเดียวกัน เนื่องจากสาเหตุดังนี้

- 1) คริสตจักรมีทั้งผู้ที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกลุ่มสามัคคีธรรม
- 2) สมาชิกในกลุ่มย่อยมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน แต่สมาชิกที่อยู่ต่างกลุ่มย่อยห่างเหินจากกัน
- 3) สมาชิกในกลุ่มย่อยมีความเป็นเอกภาพ แต่กลุ่มย่อยต่างๆ ยังไม่มีความเป็นเอกภาพเท่าที่ควร ดังนั้น เมื่อพิจารณาในภาพรวม พันธกิจการสามัคคีธรรมจึงเป็นพันธกิจที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

อุปสรรคประการสำคัญของพันธกิจการสามัคคีธรรม คือ คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่มีสมาชิกเป็นจำนวนมากจึงไม่สามารถรู้จักกันได้ทั้งหมด ไม่สามารถดูแลเอาใจใส่กันอย่างทั่วถึง แนวทางแก้ไขปัญหา คือ การให้สมาชิกได้ยื่นขึ้นทักทายผู้มาร่วมนมัสการรอบข้างอย่างสม่ำเสมอ การจัดให้มีการแนะนำสมาชิกแต่ละครอบครัว การจัดกิจกรรมบางอย่างขึ้นเพื่อให้สมาชิกได้เข้ามา

มีส่วนและได้รู้จักซึ่งกันและกันมากขึ้น การพัฒนาเว็บไซต์ของคริสตจักร รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่ผู้มาร่วมนมัสการภาคเช้าจำนวนหนึ่งออกไปจากการนมัสการในช่วงท้ายโดยไม่อยู่ฟังการประกาศงานและพันธกิจ และไม่ร่วมสามัคคีธรรมกับผู้อื่นหลังจากการนมัสการ

ค. พันธกิจการสร้างสาวก (ในบางประเด็น)

แม้ว่าพันธกิจการสร้างสาวกของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ จะประสบความสำเร็จเนื่องจากมีชั้นเรียนพระคัมภีร์หลายชั้นแยกตามกลุ่มผู้เรียนและความสนใจ มีเด็กและอนุชนจำนวนมากที่เข้าชั้นเรียนรวีวารศึกษา และมีกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม แต่พันธกิจนี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเนื่องจากจำนวนผู้ใหญ่ที่เข้าชั้นเรียนพระคัมภีร์ในวันอาทิตย์โดยเฉลี่ย มีเพียง 25 คน (3.42% ของจำนวนผู้เข้าร่วมนมัสการเฉลี่ยแต่ละสัปดาห์) และจำนวนผู้เข้าร่วมกลุ่มย่อยเป็นประจำทุกสัปดาห์มีเพียงประมาณ 100 คน (13.70 % ของจำนวนผู้เข้าร่วมนมัสการเฉลี่ยแต่ละสัปดาห์)

การที่ผู้ใหญ่ในคริสตจักรไม่ค่อยเข้าชั้นเรียนพระคัมภีร์และกลุ่มย่อยต่างๆ เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การประชาสัมพันธ์ชั้นเรียนพระคัมภีร์สำหรับผู้ใหญ่ไม่ชัดเจนหรือไม่ทั่วถึง การที่สมาชิกมีภาระด้านครอบครัว การงาน และการทำพันธกิจมาก เวลาของชั้นเรียนไม่เหมาะสม หัวข้อที่เรียนอาจไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก และการที่สมาชิกคิดว่าการฟังเทศนาในการนมัสการก็เพียงพอแล้ว

แนวทางแก้ไขปัญหา คือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับชั้นเรียนพระคัมภีร์และกลุ่มย่อยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และชักชวนโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว การรณรงค์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การสร้างค่านิยมว่าผู้ใหญ่ก็ต้องเข้าชั้นเรียนพระคัมภีร์ การช่วยให้สมาชิกคริสตจักรได้เรียนรู้พระคัมภีร์มากยิ่งขึ้นผ่านทางคำเทศนา การจัดอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูพุ่มพักผู้เชื่อใหม่ การพัฒนาการเลี้ยงดูพุ่มพักซึ่งกันและกันผ่านทาง การสร้างสาวกตัวต่อตัว และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การจัดให้มีกลุ่มย่อยเพิ่มมากขึ้น และปลุกฝังให้สมาชิกในกลุ่มดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ผู้ภักดีและผู้ปกครองคริสตจักรเข้าไปช่วยเหลือกลุ่มย่อย

จากการศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ตามวัฒนธรรม และสภาพที่เป็นจริงที่ได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน พบปัจจัยสำคัญ 3 ประการที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร ดังนี้

1. การที่คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มีสมาชิกและผู้มาร่วมนมัสการเป็นจำนวนมาก

คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ แตกต่างจากคริสตจักรท้องถิ่นส่วนใหญ่ในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เนื่องจากคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มีสมาชิกและผู้มาร่วมนมัสการในวันอาทิตย์เป็นจำนวนมาก คือ มีจำนวนสมาชิก 2,129 คน และมีจำนวนผู้เข้าร่วมนมัสการในวันอาทิตย์ภาคเช้า เฉลี่ย 730 คน การมีผู้คนจำนวนมากเช่นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของชุมชนคริสตจักรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การที่สมาชิกคริสตจักรไม่สามารถรู้จักซึ่งกันและกันได้ทั้งหมด ไม่สามารถดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันได้อย่างทั่วถึง ไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตของผู้คนในชุมชนและข่าวสารเกี่ยวกับพันธกิจต่างๆ ของคริสตจักรอย่างชัดเจนและรวดเร็ว และไม่ได้ร่วมพันธกิจของคริสตจักรอย่างสม่ำเสมอ

แท้จริงแล้ว หากเปรียบเทียบกับคริสตจักรท้องถิ่นอื่นๆ ในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวนผู้เข้าร่วมนมัสการ ร่วมกลุ่มย่อย และร่วมทำพันธกิจในคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ถือว่ามีจำนวนมาก แต่เนื่องจากคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มีจำนวนสมาชิกในทะเบียนสมาชิก 2,129 คน ทำให้ร้อยละของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมดด้วยเหตุนี้ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและดำเนินพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กจึงอาจไม่เหมาะสมสำหรับคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ทางคริสตจักรจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมมากขึ้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดำเนินพันธกิจของชุมชนที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมากเช่นนี้

2. การที่สมาชิกคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ และผู้มาร่วมนมัสการ เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

นอกจากคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ จะมีสมาชิกเป็นจำนวนมากแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ ซึ่งเป็นสังคมที่เน้นความเป็นปัจเจกชนมากกว่าความเป็นชุมชน เน้นการบริหารจัดการแบบองค์กรมากกว่าความสัมพันธ์ นอกจากนี้ ยังเป็นสังคมที่ให้คุณค่ากับความสำเร็จตามกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ด้วยเหตุนี้ ผู้คนในสังคมเมืองจึงให้ความสำคัญกับหน้าที่การงานหรือการเรียน มีชีวิตที่เร่งรีบ มีกิจกรรมที่ต้องทำหลายอย่าง และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากมาย

สถานการณ์เช่นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและแนวทางในการทำพันธกิจของผู้คนในชุมชนคริสตจักรคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การที่ผู้มาร่วมนมัสการไม่เห็นความสำคัญของการทักทายและการทำความรู้จักคนอื่นๆ การที่ผู้มาร่วมนมัสการออกไปจาก

การนมัสการในช่วงเวลาประกาศงานและพันธกิจ โดยไม่สนใจข่าวสารของชุมชนและไม่สนใจการ
สามัคคีธรรมกับผู้อื่นหลังจากการนมัสการ การไม่ให้ความสำคัญกับการเข้ากลุ่มย่อย การแบ่งแยก
กลุ่มย่อยที่ชัดเจนเกินไป จนทำให้สนใจเพียงแต่ผู้ที่อยู่ในกลุ่มย่อยของตนเองโดยไม่สนใจผู้อื่น

ทัศนคติและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
และดำเนินพันธกิจที่เกิดผลของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ด้วยเหตุนี้ ทางคริสตจักรจำเป็นต้อง
แสวงหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดำเนินพันธกิจที่เหมาะสมกับผู้คนที่ดำเนินชีวิต
อยู่ในสังคมเมืองเช่นนี้

3. การที่สมาชิกคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับคำสอนของพระคริสต ธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องคริสตจักร

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สมาชิกคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ขาดความเข้าใจที่ชัดเจน
เกี่ยวกับคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องคริสตจักร โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง ความเข้าใจว่า คริสตจักร คือ ครอบครัวของพระเจ้าและพระกายของพระคริสต์ ซึ่งสมาชิก
แต่ละคนในชุมชนจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้าและกับผู้อื่น อีกทั้งสมาชิกแต่ละ
คนในชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร ด้วยเหตุนี้
แม้สมาชิกจำนวนมากจะมีความเชื่อในพระเจ้า แต่ละเลยการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับ
พระองค์ผ่านทางการศึกษาพระคัมภีร์ ไม่ให้ความสำคัญกับการร่วมเข้ากลุ่มย่อย และไม่มีส่วนร่วม
ในการทำพันธกิจของคริสตจักรอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนั้น ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว ยังส่งผลให้สมาชิกมองคริสตจักรในแง่
ของ “องค์กร” มากกว่า การเป็น “ชุมชนของผู้เชื่อ ครอบครัวของพระเจ้า และพระกายของพระ
คริสต์” กล่าวคือ มองว่าผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจ
ของคริสตจักร คือ ผู้รับใช้พระเจ้าเต็มเวลาในคริสตจักร ส่วนคริสเตียนซึ่งเป็นสมาชิกของ
คริสตจักรเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้นแต่ไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง จากการสนทนากลุ่มพบว่า
เมื่อประชากรกลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า “คริสตจักรควรจะทำบางสิ่ง” แท้จริงแล้วพวกเขากำลัง
หมายความว่า “ผู้รับใช้พระเจ้าเต็มเวลาในคริสตจักรควรจะทำบางสิ่ง” อีกทั้ง ประชากรกลุ่ม
ตัวอย่างหลายท่านคาดหวังให้ผู้รับใช้พระเจ้าเต็มเวลาในคริสตจักรเป็นผู้รับผิดชอบพัฒนาพันธกิจ
ต่างๆ ให้ดีขึ้น แทนที่จะมองว่าสมาชิกทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ

การมองคริสตจักรในแง่ของ “องค์กร” ยังนำไปสู่การเข้าใจผิดว่า เมื่อมีการมอบหมาย
พันธกิจให้กับผู้ใดหรือแผนกใดแล้ว พันธกิจนั้นย่อมอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของบุคคลนั้นหรือ

แผนกนั้นเท่านั้น ผลที่ตามมา คือ พันธกิจส่วนใหญ่ของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ถูกขับเคลื่อนโดยผู้อภิบาลและสมาชิกส่วนน้อยของคริสตจักร ด้วยเหตุนี้ ผู้อภิบาลและสมาชิกจำนวนหนึ่งของคริสตจักรจึงมีความรับผิดชอบมากเกินไป สถานการณ์เช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพันธกิจ และอาจส่งผลเสียต่อตัวผู้ดำเนินพันธกิจด้วย

แท้จริงแล้ว หลักคำสอนเรื่อง “คริสตจักร คือ ประชากรของพระเจ้า” และ “การเป็นปุโรหิตของผู้เชื่อทุกคน” ซึ่งให้เห็นว่า คริสเตียนทุกคนเป็นผู้รับใช้ของพระเจ้าที่มีความรับผิดชอบต่อพันธกิจต่างๆ ของคริสตจักร มิใช่มอบให้เป็นหน้าที่ของผู้รับใช้เต็มเวลาเท่านั้น หลักคำสอนเรื่อง “คริสตจักร คือ พระกายของพระคริสต์” แสดงให้เห็นว่า สมาชิกของคริสตจักรต้องร่วมมือกันทำพันธกิจรับใช้องค์พระผู้เป็นเจ้าในชุมชนคริสตจักร และชุมชนสังคมโลก ด้วยความสมัครสมานสามัคคี เมื่อผู้เชื่อคนใดหรือกลุ่มใดในคริสตจักรได้รับมอบหมายหน้าที่บางประการก็ไม่ได้หมายความว่าหน้าที่เหล่านั้นเป็นของพวกเขาเท่านั้น ผู้เชื่อคนอื่นๆ ในคริสตจักรต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในหน้าที่เหล่านั้นด้วย ดังนั้น ชุมชนผู้เชื่อในคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ควรแสวงหาแนวทางในการขับเคลื่อนพันธกิจที่สมาชิกคริสตจักรจำนวนมากขึ้นได้ร่วมรับผิดชอบ เพราะนอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินพันธกิจแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญที่จะช่วยให้สมาชิกคริสตจักรได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของคริสตจักรตามหลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์อย่างแท้จริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะและการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประสบปัญหา 2 ประการดังนี้

1) การสูญหายของหลักฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มสตรี

เนื่องจากแบบสอบถามการศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักร และตารางประมวลผลแบบสอบถามฯ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มสตรี ได้สูญหายไป ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องยกเลิกการนำข้อมูลที่ได้รับจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มสตรี มาพิจารณาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อีกทั้ง ยกเลิกการนำข้อมูลที่ได้รับจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มบุรุษ มาพิจารณา เช่นเดียวกัน เพื่อให้เกิดความสมดุลในการยกเลิกการนำข้อมูลมาพิจารณา อย่างไรก็ตาม การยกเลิกดังกล่าว ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการวิจัย และความน่าเชื่อถือของการวิจัยแต่อย่างใด เนื่องจากมีสมาชิก

ของกลุ่มสตรีและบุรุษหลายท่านที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มอื่นๆ เช่น คณะกรรมการ มัคณายกและตัวแทนกรรมการแผนกต่างๆ และผู้อาวุโส

แนวทางแก้ไข: หากมีการวิจัยในอนาคต ทีมวิจัยต้องมีความระมัดระวังมากขึ้นในการเก็บรวบรวมเอกสารต่างๆ เพื่อมิให้หลักฐานสูญหาย แต่จะมีข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่ผลการวิจัยที่เที่ยงตรงและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นต่อไป

2) ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้จริงมีจำนวนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้

เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งไม่สามารถมาร่วมตอบแบบสอบถาม และร่วมการสนทนากลุ่มในวันเวลาที่นัดหมายได้ จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล จึงมีน้อยกว่าจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่คาดการณ์ไว้ 63 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 5.1: ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล และจำนวนที่คาดการณ์ไว้)

กลุ่ม	จำนวนที่ คาดการณ์ (คน)	จำนวนที่ เก็บข้อมูล (คน)	จำนวนที่เก็บข้อมูล น้อยกว่าที่ คาดการณ์ (คน)
1. คณะกรรมการ	13	8	5
2. มัคณายกและตัวแทน กรรมการแผนกต่างๆ	32	12	20
3. คณะผู้อภิบาล	7	7	0
4. ตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ	100	62	38
รวม	152	89	63

ตารางที่ 5.1: ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล และจำนวนที่คาดการณ์ไว้

อย่างไรก็ตาม การที่จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้จริงมีน้อยกว่าจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่คาดการณ์ไว้นั้นไม่น่าส่งผลกระทบต่อผลการวิจัยและความน่าเชื่อถือของการวิจัย เพราะประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มาจากทุกภาคส่วนในคริสตจักร คือ มีตัวแทนจากคณะกรรมการ ผู้อภิบาล คณะมัคนายก คณะกรรมการแผนกต่างๆ ผู้อาวุโส สมาชิกทั่วไป สมาชิกสัมพันธ์ อนุชนวัยทำงาน

และอนุชนวัยเรียน ดังนั้น ข้อมูลที่ได้รับจึงเป็นข้อเท็จจริงที่มาจากผู้คนทุกกลุ่มในชุมชนคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่

แนวทางแก้ไข: ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากสมาชิกในกลุ่มต่างๆ ของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ที่ไม่ได้เข้าร่วมการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาได้ ซึ่งข้อมูลเพิ่มเติมนี้จะช่วยให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น อีกทั้งจะได้รับการข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรมากยิ่งขึ้นด้วย

5.2.2 ข้อเสนอเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนา

จากการศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ สามารถสรุปข้อเสนอสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ บนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ ซึ่งสามารถเป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรอื่นๆ ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และมีสมาชิกจำนวนมาก ดังต่อไปนี้

1. คริสตจักรควรแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมมากขึ้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดำเนินพันธกิจของชุมชนคริสตจักรที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก
2. คริสตจักรควรแสวงหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดำเนินพันธกิจที่เหมาะสมกับผู้คนที่ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเมือง
3. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ในเรื่องต่างๆ โดยแสวงหาแนวทางให้สมาชิกเรียนพระคัมภีร์มากขึ้น และใช้การเทศนาในโอกาสต่างๆ เสริมสร้างให้สมาชิกเข้าใจพระคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์มากยิ่งขึ้น
4. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการสร้างสาวก เสริมสร้างให้สมาชิกมีทักษะในการเลี้ยงดูฟูมฟักซึ่งกันและกันผ่านทางกลุ่มย่อย รวมทั้งส่งเสริมให้มีกลุ่มย่อยที่ครอบคลุมสมาชิกจำนวนมากยิ่งขึ้น โดยเป็นกลุ่มย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน
5. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ เสริมสร้างให้สมาชิกมีทักษะในการประกาศพระกิตติคุณ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประกาศพระกิตติคุณในรูปแบบต่างๆ

6. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกตระหนักถึงว่าตนเองคือผู้รับใช้พระเจ้าและเสริมสร้างให้สมาชิกใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการรับใช้พระเจ้าในพันธกิจต่างๆ ในคริสตจักร และในสังคมชุมชน
7. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกดำเนินพันธกิจโดยตระหนักว่าคริสตจักรคือชุมชนของผู้เชื่อ มิใช่องค์กร อีกทั้ง ส่งเสริมให้สมาชิกแต่ละคน และแต่ละกลุ่ม ร่วมกันทำพันธกิจโดยพึ่งพาพระวิญญูณบริสุทธ์ และร่วมกันทำพันธกิจด้วยความรักอย่างเป็นเอกภาพ

5.2.3 ข้อเสนอเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ พบประเด็นที่น่าสนใจที่ควรมีการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคตเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ และคริสตจักรอื่นๆ ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และมีสมาชิกจำนวนมาก ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า จำนวนสมาชิกของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันมากน้อยเพียงใด
2. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า เพราะเหตุใดสมาชิกคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ที่มานมัสการในเช้าวันอาทิตย์จึงมีจำนวนน้อยกว่า 34.29% ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในทะเบียนสมาชิก
3. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า เพราะเหตุใดสมาชิกจำนวนหนึ่งจึงถูกออกไปจากการนมัสการในช่วงท้าย ในขณะที่ศิษยาภิบาลประกาศงานและพันธกิจของคริสตจักร
4. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า เพราะเหตุใดสมาชิกของคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ ส่วนใหญ่ จึงไม่เข้าชั้นเรียนพระคัมภีร์และไม่เข้ากลุ่มย่อย และคริสตจักรควรพัฒนาพันธกิจการสร้างสาวกอย่างไรบ้าง
5. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ จะส่งเสริมให้สมาชิกรับใช้ผู้คนในสังคมอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์อย่างสม่ำเสมอมากขึ้นได้อย่างไร